SOTSIAALMINISTEERIUM

Alo Pikk
Riigi Kinnisvara AS
Alo.Pikk@rkas.ee

Teie 15.10.2026 nr JUR-8/2026-48

Meie 23.10.2026 nr 1.5-1.1/2437-2

Vastus pöördumisele

Lugupeetud Alo Pikk

Täname pöördumise eest. Lastega töötamise piirangu eesmärk on vältida olukordi, kus lapsega puutub töö või muu tegevuse käigus vahetult kokku inimene, kelle suhtes kehtib lastekaitseseaduse §-st 20 tulenev lapsega töötamise piirang. Küsimusele, kas konkreetne korrashoiuteenuse osutaja on lapsega töötav isik, ei saa vastata üksnes ametinimetuse, töökoha või teenuse liigi põhjal. Hinnata tuleb konkreetse ametikoha tegelikke tööülesandeid ja seda, kas lapsega vahetu kokkupuude on töö või teenuse olemusest tulenev, ettenähtav osa tööst.

1. Vastused küsimustele 1–4: vahetu kokkupuute hindamine
LasteKS § 18 lõike 2 tähenduses on lapsega töötav isik muu hulgas inimene, kes puutub lapsega töös või kutsetegevuses vahetult kokku. Vahetu kokkupuude võib seisneda näiteks lapsega suhtlemises, tema juhendamises, õpetamises, hooldamises, nõustamises, abistamises või talle teenuse osutamises. Tegemist ei ole suletud loeteluga st iga konkreetse ametikoha puhul tuleb hinnata tema otsest kokkupuudet lapsega.

Kontrollikohustus võib esineda ka siis, kui lastega kokkupuude moodustab väikese osa tööülesannetest või toimub ebaregulaarselt, kui see tuleneb töö või teenuse olemusest. Seevastu juhuslik või kõrvaline kokkupuude lapsega ei muuda inimest iseenesest lapsega töötavaks isikuks. Näiteks eristab Sotsiaalkindlustusamet oma juhistes tavapärast linnaliini bussijuhti koolibussi juhist: esimesel juhul on lapsed reisijate hulgas teiste klientide kõrval, teisel juhul on töötaja ülesanne kindla lasterühma vedamine. Samamoodi tuleb nt puhastusteenuse puhul eristada, kas tegemist on teenuse osutamisega nt kaubanduskeskuses, kus lapsed võivad olla külastajateks koos teiste isikutega või koolis või lastehaiglas, mis ongi just laste sihtgrupile suunatud asutused. Eritähelepanu tuleb hindamisel pöörata olukordadele, kus isikud tegutsevad laste privaatsust eeldavates ruumides nt pesu-garderoobi- või magamistoas.

Hindamisel tuleb arvestada ka laste vanuse ja töökorraldusega. Lapsed võivad ka ise algatada suhtlust ning harjuda inimesega, kes viibib lasteasutuse territooriumil; seetõttu võib ka koristustöötaja puhul kujuneda töö tegelikust korraldusest tulenev vahetu kokkupuude.

Kui inimese töö on oma sisult lapsega töötamine, ei vabasta kontrollikohustusest see, et lapse juures viibib teine täiskasvanu. Samuti ei muuda teoreetiline või erandlik võimalus jääda lapsega üksi või pelgalt viibimine samas ruumis, töötajat automaatselt lapsega töötavaks isikuks, kui tema tööülesanded ei eelda lapsega vahetut kokkupuudet.

2. Vastus küsimusele 5: kes peab kontrolli tegema?
LasteKS § 20 lõike 3 järgi peab piirangu järgimist kontrollima lapsega töötamist võimaldav isik või vastava tegevusloa väljastaja. Vastutavaks saab pidada isikut, kes võttis inimese tööle või teenistusse, võimaldas tal muul viisil lastega tegutseda või andis lastega töötamiseks tegevusloa. Regulaarse kontrolli kohustus lasub tööandjal või teisel lastega töötamist võimaldaval isikul, näiteks praktikapakkujal või vabatahtlike koordineerijal.

Töövõtu- ja alltöövõtuahela puhul on töötaja suhtes kontrolli tegemiseks esmane kohustatud isik üldjuhul tema tööandja, s.o töövõtja või alltöövõtja, kes määrab töötaja tööülesanded ja lubab ta neid täitma. Samal ajal tuleb lepingu- ja töökorralduses üheselt määrata, kes hindab ametikohti, kes teeb kontrolli ning kuidas RKAS ja lasteasutus veenduvad enne tööle lubamist, et vajalik kontroll on tehtud. Kui kool, lasteasutus või RKAS võimaldab isikul faktiliselt lastega tegutseda, võib ka tema olla seaduse mõttes „lapsega töötamist võimaldav isik“. Iga osapoole vastutus sõltub seega tegelikust rollist.

3. Vastus küsimusele 6: juhendid ja tõlgenduspraktika
Avalikult kättesaadavad selgitused on olemas Sotsiaalkindlustusameti ja Registrite ja Infosüsteemide Keskuse veebilehel (vt lisainfo all). Sotsiaalkindlustusamet on käesoleval ajal juhendit uuendamas ning edastame neile teie küsimused vajadusel juhendi täpsustamiseks.

Lisainfo on leitav:
Sotsiaalkindlustusamet: „Mida peab teadma lastega töötamise piirangutest“
Sotsiaalkindlustusamet: „Millal tuleb kontrollida, kas inimene tohib lastega töötada?“
Registrite ja Infosüsteemide Keskus: „Lastega töötamise piirang“

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Helen Meumers
lastekaitsepoliitika juht

Helen Meumers
helen.meumers@sm.ee